

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Kulturpolitiske synspunkter.

Danmarks radio er, ligesom det er tilfældet i en lang række lande, med rette placeret under kulturministeriet, fordi radio og fjernsyn repræsenterer hele det kulturelle mønster.

Mit udgangspunkt for en principiel debat om radio og fjernsyn er derfor, at der er tale om et kulturpolitisk emne, som skal behandles og vurderes ud fra kulturpolitiske synspunkter og ses i sammenhæng med andre emner inden for den samlede kulturpolitik.

De grundsætninger, som radio- og fjernsynsvirksomheden skal bedømmes efter, er efter min opfattelse identiske med de almene kulturpolitiske grundsætninger, som regeringen arbejder efter. Det er kulturpolitikens mål blandt andre at fremme den skabende kunst, sikre den kunstneriske ytringsfrihed og forbindelsen mellem kunstnerne og den øvrige befolkning. Det er kulturpolitikens mål at sikre alle adgang til de kulturelle goder så vidt muligt uden geografiske og sociale hindringer. Det er kulturpolitikens mål at modvirke ensretning, standardisering og kommercialisering af det kulturelle udbud og i stedet sikre det enkelte menneske en ægte valgfrihed gennem et alsidigt udbud. Det er også kulturpolitikens formål at fremme selvvirksomhed og at give alle et maksimum af muligheder for en personlig udvikling, der kan bidrage til at gøre menneskene til aktivt delagtige i udformningen af deres tilværelse og af det samfund, de skal leve i.

Danmarks radio har en fremskudt plads i denne sammenhæng, og det er knap nok nødvendigt her at fremdrage de positive sider. De er åbenbare for alle og ofte nok omtalt. Måske kan der være grund til at fremdrage børneprogrammernes betydning for en aldersklasse, der ellers endnu på adskillige områder må betegnes som forsømt. Også den kolossale udvidelse af oplevelsesmulighederne, som radio og fjernsyn specielt betyder for de ældre, bør måske understreges. Men i øvrigt kan der efter min opfattelse være en tendens til at overvurdere disse mediers betydning. Jeg har da også en fornemmelse af, at folk hyppigere end før lukker for apparatet eller lader være med at åbne, altså er blevet mere kritiske i deres forbrug. Det hænger sammen med en tendens til, at folk i

større omfang end længe ønsker at beskæftige sig selv i stedet for at blive beskæftiget af andre, at bruge tiden i stedet for at fordrive den eller endda slå den ihjel. Uanset mange inciterende, debatskabende udsendelser, uanset det høje kunstneriske niveau for mange af udsendelserne og uden at fornægte de underholdende programmets betydning — og det ligger mig fjernt — må det siges, at radio og navnlig fjernsyn kan risikere at bidrage til en mere passiv holdning, hindrer eller forstyrrer en så grundlæggende kommunikation mellem mennesker som samtale, meningsudveksling og skubber aviser, bøger, blade ud som sekundære orienteringsformidlere i forhold til det rent kvantitativt så umådelig begrænsede fjernsyn.

En kulturpolitik, der går ud på at sikre det enkelte menneske en ægte valgfrihed gennem et alsidigt udbud, indeholder en forpligtelse til at skabe balance gennem de offentlige investeringer i de enkelte medier og muligheder, og radio- og fjernsynspolitikens økonomi må derfor indgå i en samlet planlægning og prioritering for det kulturelle område, som igen er underkastet prioritering i den totale samfundsmæssige sammenhæng.

Kulturministeriets område og bevillinger er kendt af folketinget. Budgettet er på finanslovsforslaget 830,4 mill. kr., heri ikke medregnet Danmarks radio. I denne samling har jeg fremsat forslag om ny lovgivning om museer og om musik og om ændring af teaterloven. Museumsloven — der vil forbedre vilkårene for både kunstmuseer og lokalhistoriske museer — koster 4,5 mill. kr., musikloven, den første lov om dette emne, som der stilles store forventninger til, og som vil søge at løse store problemer, ikke mindst om decentralisering af musiklivet og fremme af amatørmusikken, koster 4 mill. kr. Teaterloven, der sigter på en yderligere decentralisering af teaterlivet og en op- hjælpning af børneteatrene, 2 mill. kr.

Dette er forårets lovgivningsprogram. Planerne rækker naturligvis langt videre, men er uundgåeligt præget af, at der i nogle år ikke har været grund til at tro, at der realistisk kunne arbejdes med større ekspansionsplaner for det samlede kulturelle felt.

I samme tidsrum er der i Norge og Sverige fremlagt forslag til gennemgribende kultur-